

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
BRAHE

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ BRAHE

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA	3
2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI JA KÄSITTELY	3
3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	4
3.1. Strategiset tavoitteet	4
3.2. Toiminnalliset tavoitteet	5
3.2.1. Painopistealueiden tavoitteiden toteutuminen	5
3.3. Taloudelliset tavoitteet	6
Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	6
Talouden tasapainottaminen ja alijäämän kattaminen	8
3.4. Investoinnit	8
4. KONSERNI	8
5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINTOJEN YHTEENVETO	9

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalain 121 §:ssä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Koulutuskuntayhtymä Brahen yhtymävaltuusto on valinnut tarkastuslautakuntaan valtuustokaudeksi 1.6.2025-31.5.2029 seuraavat henkilöt:

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.6.2025 alkaen	
jäsen	varajäsen
Rantanen Niko, pj.	Fors Jari
Simomaa Jaakko	Lehmusketo Viljo
Siponen Raija	Kuosmanen Mirva
Klaavo Helena, vpj.	Velásquez Jacqueline Aguilera

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja Katri Hokkanen JHT, KHT.

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 31.10.2025 arviointisuunnitelman toimikaudekseen. Tämän pohjalta on tarkastuslautakunnan kokouksessa valmisteltu työohjelma vuodelle 2025. Työohjelman mukaisina painopistealueina vuonna 2025 ovat hallinto ja kiinteistöt sekä tekniikan toimiala ja palvelutoimiala.

Arvioinnin suorittamiseksi lautakunta on kokoontunut yhteensä 6 kertaa, kuulut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja tutustunut mahdollisuuksien mukaan arvioitavia toimintoja koskeviin tietoihin.

Kuntayhtymän tilintarkastajaksi on valittu KPMG Oy Ab:n, vastuullisena tarkastajana JHT, KHT Katri Hokkanen. Tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin, ja lautakunnalle on vuoden aikana jätetty kaksi tilintarkastusraporttia.

Yhtymähallitus on hyväksynyt toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 31.3.2026. Toimintakertomus ja tilinpäätös ovat muun materiaalin ohella olleet arvioinnin perustana.

2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI JA KÄSITTELY

Arviointikertomus on käsitelty yhtymävaltuustossa. Kertomukseen ei sisällynyt havaintoja, jotka vaatisivat erityistä seurantaa.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIONTI

3.1. Strategiset tavoitteet

Kuntayhtymän uuden strategian valmistelutyöt tehtiin vuoden 2025 aikana. Kuntayhtymän strategia 2026-2029 vahvistettiin yhtymähallituksen kokouksessa 24.2.2026. Hallitus valtuutti viranhaltijat viimeistelemään ja visualisoimaan strategian.

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumista seurattiin vuoden 2025 talousarvion toteutumaraporttien ja Koulutuskuntayhtymä Brahen päivitetyn (2025) toimintastrategian mukaisesti.

Koulutuskuntayhtymä Brahessa on nelivuotinen kehittämisohjelma, jonka toiminnalliset tavoitteet jakaantuvat viiden pääteeman alle: 1. Asiakaslähtöinen Brahe 2. Pedagoginen Brahe 3. Laadukas Brahe 4. Osaava Brahe 5. Taloudellinen Brahe.

Brahe valittiin mukaan toiminnanohjauksen kokeiluun, jonka myötä Brahe sai järjestämisluvat noin 130 tutkinnon englanninkieliseen toteutukseen.

Brahessa on suunniteltu lukuvuoden 2025 - 2026 aikana uusia opetuksen ja ohjauksen toimintamalleja, joissa huomioidaan myös oppimisen tuen kokonaisuudistus.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kuntayhtymä pääsi toiminnanohjauskokeiluun ja että strategiaa on toteutettu hyvin.

Koulutuskuntayhtymässä on suunniteltu uusia koulutuksia, jotka vastaavat työelämän tarpeisiin ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin.

Valtionosuudet toteutuivat 110 tuhatta euroa talousarviota suurempina.

Koulutuskuntayhtymä Brahe järjestämisluvan mukainen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä oli vuonna 2025 yhteensä 1 023 opiskelijavuotta, joka ylittyi 119 opiskelijavuoden verran vuoden loppuun mennessä. Täyttöaste oli 112 %.

Opiskelijavuosien toteuma oli vuonna 2025 yhteensä 1 142 opiskelijavuotta, joista 952 kohdentui ammatilliseen peruskoulutukseen, 158 ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin ja 32 tutkintokoulutuksen valmentavaan koulutukseen ”TUVVA”.

Opiskelijavuosi, ammatillinen peruskoulutus	Tavoite	Tot.	ero
Tekniikan alat	500	501	1
Palvelualat	180	191	11
Luovat alat	165+30	187+32	22+2
Luonnonvara-alat	215	231	16
Yhteensä	1 090	1 142	52

3.2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisia tavoitteita on seuraavassa käsitelty koko kuntayhtymän tasolla.

3.2.1. Painopistealueiden tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena oli hallinto ja kiinteistöt sekä tekniikan toimiala ja palvelutoimiala.

Kuntayhtymän toiminta on jaettu neljään toimialaan: tekniikka, palvelut, luovat alat ja luonnonvara-alat.

Toiminnalliset tavoitteet jakautuvat viiden pääteeman alle: asiakaslähtöinen Brahe, pedagoginen ja osaava Brahe, laadukas Brahe ja taloudellinen Brahe.

Mittari	Tekniikan alat (tot./tav.)	Palvelualat (tot./tav.)	Luovat alat (tot./tav.)	Luonnonvara-alat (tot./tav.)
Opiskelijavuosikertymä	501 / 500	191 / 180	187 / 165 (luovat) 32 / 30 (tuva)	231 / 215
Keskeyttämisprosentti (enintään)	7 / 6	11 / 6	8 / 6	9 / 8
Kaksoistutkinnossa opiskelevat (hlö)	10 / 9	2 / 3	8 / 11	2 / 5
Opiskelijoiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen % (vähintään) ja työttömyys max. 10%	68% / 80% 24% / 10%	73% / 80% 22% / 10%	53% / 80% 33% / 10%	78% / 85% 16% / 10%
ARVO-opiskelijapalaute (keskiarvo)	4,3 / 4,4	4,4 / 4,4	4,3 / 4,4	4,4 / 4,4
ARVO-työpaikkapalaute (keskiarvo), työpaikkaohjaajapalaute	4,3 / 4,4 4,1 / 4,4	4 / 4,4 4,1 / 4,4	4,3 / 4,4 4,3 / 4,4	4,2 / 4,4 4,2 / 4,4
Opiskelijaliikkuvuus (hlö)	23 / 25	16 / 10	22 / 15	7 / 5
Asiantuntijaliikkuvuus (hlö)	15 / 10	5 / 5	9 / 5	2 / 2
Henkilötyövuodet / opiskelijamäärä *	0,10 / 0,14	0,12 / 0,14	0,12 / 0,12	0,16 / 0,2
Päätoimistien opettajien muodollinen pätevyys (%)	84 % / 90%	90 % / 90%	94 % / 90%	90 % / 90%
Henkilökunnan koulutus (pv/hlö)	1-5 / 1-5	1-5 / 1-5	1-5 / 1-5	1-5 / 1-5

* Henkilöstössä ei ole mukana sivutoimisia tuntiopettajia.

Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin tavoitteiden mukaisesti. Kuntayhtymän opiskelijavuosikertymä ylitti tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän.

Keskeyttämisprosentit ovat edelleen tavoitteita suurempia jokaisella toimialalla. Keskeyttämisprosentit ovat edellisen vuoden tasolla. Tarkastuslautakunta toivoo keskeyttämisprosenttitalvoitteen asettamisen ja -toteuman syiden tarkempaa kuvaamista tilinpäätöksessä.

Tilikaudella 2025 ei päästy kokonaissijoittumisessa eikä työllistymisessä tavoitteisiin.

ARVO-opiskelijapalautteet olivat lähes tavoitteen mukaisia ja ARVO-työpaikkapalautteet vähän tavoitteiden alapuolella.

Opiskelija- ja asiantuntijaliikkuvuudet ovat pääosin tavoitteiden mukaiset.

Päätoimisten opettajien pätevyys on tavoitteessa lukuunottamatta tekniikan aloja.

3.3. Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudellisten tavoitteiden toteumat on esitetty alla kursivoituna ja tilinpäätöksessä kohdassa 1.10.

- 1) Käyttötalousmenot sopeutetaan valtionosuusrahoituksen ja kuntayhtymän omien tulojen tasolle. Valtionosuuteen oikeuttamattomaan hanke- ja kehittämistoimintaan sekä palvelutoimintaan voidaan hakea rahoitustukea elinkeinoelämältä ja jäsenkunnilta.

Tavoite toteutui eikä jäsenkunnilta ole pyydetty rahoitusta kuntayhtymän hanke- ja kehittämistoiminnan tai palvelutoiminnan menojen kattamiseksi.

- 2) Kuntayhtymän täyttöaste on varsinaisessa suorituspäätöksessä haettujen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä (1 023 otv).

Opiskelijavuosia kertyi 31.12.2025 mennessä yhteensä 1 142 otv. Järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä (tavoite 1 023 otv) ylittyi vuonna 2025. Täyttöaste oli 112 % tavoitteellisesta opiskelijavuosimäärästä ja ylitti tavoitetasoa 12 %.

- 3) Toimialojen henkilöstö suhteutetaan vallitseviin olosuhteisiin ja oppilasmääriin.

Vuoden 2025 lopussa Koulutuskuntayhtymä Brahessa työskenteli yhteensä 148 henkilöä. Luku sisältää vakituiset ja määräaikaiset sekä kokoaikaiset ja osa-aikaiset opetus- ja muut työntekijät. Vuonna 2025 kuntayhtymässä työskenteli yhteensä 12 (10+2) sivutoimista tuntiopettajaa, joista suurin osa (9) luonnonvara-alalla Ruukissa.

- 4) Brahen tulorahoitus kattaa 100 % toiminnan menot talousarviovuonna 2025 ja talouden suunnitteluvuosina 2026 sekä 2027.

Brahen tulot ylittivät menot 1 496 961,96 eurolla (toimintakate). Vuosikate oli 1 648 811,13 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat -1 743 214,09 euroa. Vuosikate/poistot-tunnusluku on noin 95 %. Vuoden 2025 lisäpoistot olivat yhteensä -927 233,63 euroa, mikä heikensi tunnusluku verrattuna edelliseen vuoteen.

- 5) Kuntayhtymän/tulosalueiden kiinteistöjen kunnosta huolehditaan hallituilla vuosi- ja peruskorjauksilla niin, että niiden tekninen- ja toiminnallinen taso ei laske. Kiinteistöjen huolto- ja korjaustyöt tehdään ensisijaisesti oppilaitosten omana opiskelijatyönä. Oppilaitosten osastoille hankitaan täydennyskalustoa maltillisesti. Talous- ja toimintasuunnitelmassa on suunnitelma vuosien 2024–2026 investoinneista, kuten rakennusten vuosihuollosta, perusparannuksesta ja oppilaitosten osastojen täydennyskalustohankinnoista.

Vuonna 2024 Brahessa tehtiin kiinteistöinvestointeja, joiden tavoitteena oli parantaa tilojen kuntoa ja jotka jatkuivat vuonna 2025. Pajakadun entinen opetustila Raahessa purettiin lokakuussa 2024, ja tilalle hankittiin uusi moduulirakennus, Sähkötalo, jonka on tarkoitus valmistua lopullisesti opetuskäyttöön vuoden 2026 maaliskuun kuluessa. Uusi rakennus on kooltaan 720 neliötä. Sähkötalon sisätiloja työstiin osittain opiskelijatyönä vuoden 2025 aikana. Järkevillä taloudellisilla investoinneilla ja vuosikorjauksilla varmistettiin, että kiinteistöjen tekninen ja toiminnallinen taso säilyi hyvänä. Kuntayhtymän/tulosalueiden kiinteistöjen kunto on edelleen suhteellisen hyvä, mutta vaatii joidenkin tilojen osalta hallittua kunnostamista.

Brahen Raahen Tervahovinkadun kampuksen tiloihin liittyvä tilaselvitys on edelleen työn alla. Selvityksen tavoitteena on tuottaa tutkittu ja läpinäkyvä esitys Tervahovinkadun kampuksen nykyisissä tiloissa järjestettävän opetuksen tulevaisuuden tilatarpeista eri ammatillisen koulutuksen aloilla. Kiinteistön vaiheittainen peruskorjaus voi edelleen olla järkevä vaihtoehto uuden kampuksen rakentamisen sijaan. Brahen tilaratkaisujen toteutusaikatauluun vaikuttavat Suomen talouden haastava tilanne, hallituksen ammatilliselle koulutukselle osoittama rahoitus, yleinen taloudellinen tilanne sekä Raahen kaupungin kouluverkkoa koskeva päätöksenteko.

- 6) Tulosalueilla/toimialoilla kehitetään edelleen maksullista palvelutoimintaa tulorahoituksen vahvistamiseksi.

Maksullista palvelutoimintaa kehitettiin vuoden 2025 aikana toimialoilla vaihtelevasti. Yleiset talouden haasteet sekä yleinen palvelujen kysynnän lasku näkyivät selvästi myös Brahen palvelutoiminnassa ja vaikuttivat negatiivisesti kuntayhtymän maksullisen palvelutoiminnan tulorahoitukseen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteet pääosin toteutuivat.

Suhteessa yhtymähallituksen sitoviksi hyväksytyjen määrärahojen toteumat on esitetty tilinpäätöksen kohdassa 2.6. Tarkastuslautakunta toivoo, että yhtymävaltuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään selkeästi talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Koulutuskuntayhtymän vuoden 2025 toimintatuotot ja toimintakulut eivät toteutuneet aivan talousarvion mukaisesti. Toimintatuotot ylittivät arvioidut tuotot 780,3 tuhannella eurolla, kun taas menot olivat 298,6 tuhatta euroa

budjetoitua pienemmät. Poistot toteutuivat lähinnä lisäpoistojen vuoksi -1 milj. euroa talousarviossa arvioitua suurempina.

Kuntayhtymän toimintakatteen toteuma oli 1,5 milj. euroa, kun tavoite oli 0,42 milj. euroa.

Talouden tasapainottaminen ja alijäämän kattaminen

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä. Koulutuskuntayhtymällä on taseessa kertynyttä ylijäämää 6,8 milj. euroa ja tilikauden alijäämä oli 94 422,61 euroa eli talouden tasapainottamisvelvoitetta ei ole, mutta talouden tarkka seuranta on jatkuvasti tärkeää.

3.4. Investoinnit

Talousarviossa oli varattu investointeihin 1,4 milj. euroa. Investointien toteutuminen oli 0,7 milj. euroa eli toteuma on noin 53 %.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota investointiosan toteumaan, joka poikkesi merkittävästi talousarviosta. Tilinpäätöksessä olisi hyvä kertoa syyt poikkeamille.

Tilinpäätöksen mukaan kuntayhtymän tilariskit liittyvät ensisijaisesti tilojen mahdolliseen vuokraukseen ja niiden mahdollisiin sisäilmaongelmiin.

Kiinteistöstrategia on vielä keskeneräinen, sillä tilojen osalta on yhä avoimia ratkaistavia kysymyksiä. Tilojen suunnitteluun vaikuttavat merkittävästi kuntayhtymän toiminta-alueen tulevaisuuden opiskelijamäärät sekä ammatilliselle koulutukselle asetetut tilavaatimukset.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistöstrategia saadaan valmiiksi.

4. KONSERNI

Koulutuskuntayhtymä Brahe muodostaa yhdessä Raahen osaamiskeskus Oy:n kanssa konsernin.

Raahen osaamiskeskus Oy:n vuoden 2025 toimintatuotot kasvoivat ja olivat 141 535,15 euroa, ylittäen selvästi edellisvuoden 2024 tason (73 640,76 euroa), vaikka ne eivät vielä yltäneet toivottuun tavoitteeseen.

Vuoden 2025 konsernitilinpäätöksessä on yhdistetty Koulutuskuntayhtymä Brahe ja Raahen osaamiskeskus Oy yhdeksi tulosityksiköksi.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että tavoitteet tulee asettaa talousarviossa myös konserniyhtiölle. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että konserniyhtiön ja konsernin toteumista on kerrottu tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Raahen osaamiskeskus Oy:n tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksessa 19.5. eikä tilinpäätöstä ole ehditty tarkastamaan ennen kuntayhtymäkonsernin tilinpäätöksen hyväksymistä. Jatkossa tulee huolehtia, että tytäryhtiön tilinpäätös käsitellään hallituksessa osakeyhtiölain mukaisesti huhtikuun loppuun mennessä.

5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINTOJEN YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta toteaa, että taloushallinto kuntayhtymässä on hyvän taloushallinnan mukaista.

Tarkastuslautakunta toivoo, että yhtymävaltuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään selkeästi talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä. Koulutuskuntayhtymällä on taseessa kertynyttä ylijäämää tilikauden tuloksen siirtämisen jälkeen yht. 6,7 milj. euroa eli talouden tasapainottamisvelvoitetta ei tällä hetkellä ole, mutta talouden tarkka seuranta on jatkuvasti tärkeää.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että Brahe valittiin mukaan toiminnanohjauksen kokeiluun.

Tarkastuslautakunta toivoo keskeyttämisprosenttitavoitteen asettamisen ja -toteuman syiden tarkempaa kuvaamista tilinpäätöksessä.

Kuntayhtymässä ei ole toistaiseksi tehty erillistä riskikartoitusta tai laadittu riskienhallintasuunnitelmaa. Tarkastuslautakunta toteaa, että kartoitus ja suunnitelma oli tarkoitus toteuttaa jo vuoden 2025 aikana. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että riskikartoitus ja riskienhallintasuunnitelma saadaan valmiiksi vuoden 2026 aikana.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota investointiosan toteumaan, joka poikkesi merkittävästi talousarviosta. Tilinpäätöksessä olisi hyvä kertoa syyt poikkeamille.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistöstrategia saadaan valmiiksi.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä, että aktivointien poistoajat mitoitetaan niin, että aktivoinnit tulee poistettua taloudellisen pitoajan puitteissa. Tilikaudella on tehty ylimääräisiä poistoja 0,9 milj. euroa (ed. tilikaudella 0,5 milj. euroa). Lisäpoistot perustuvat kiinteistöjen arvojen ja käyttöiän tasetarkasteluun.

Kuten tarkastuslautakunta on aikaisemminkin todennut, tavoitteet tulee asettaa talousarviossa myös konserniyhtiölle. Tarkastuslautakunta toteaa, että Raahen osaamiskeskus Oy:n tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksessa 19.5. eikä tilinpäätöstä ole ehditty tarkastamaan ennen kuntayhtymäkonsernin tilinpäätöksen hyväksymistä. Jatkossa tulee huolehtia, että tytäryhtiön tilinpäätös käsitellään hallituksessa osakeyhtiölain mukaisesti huhtikuun loppuun mennessä.

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuu edelleen isoja muutoksia rahoituksessa ja lainsäädännössä, mutta Koulutuskuntayhtymä Brahe on pystynyt reagoimaan muutoksiin ajantasaisesti. Lautakunta esittää kiitoksensa toiminnasta vastuussa oleville, luottamushenkilöille ja henkilökunnalle hyvästä yhteistyöstä.

Raahessa 20. toukokuuta 2026

Rantanen Niko pj.

Klaavo Helena

Kuosmanen Mirva

Simomaa Jaakko